

mit sem tudtak. Az újságok napokon át nem jelenhettek meg. De későbbi számokban sem találjuk nyomát, hogy Liszt-nek nemes gesztusáról egyáltalán tudomást vettek volna. Még csak egy uccát sem neveztek el máig sem róla.

Pedig alig érkezett vissza az ország fővárosába a nemeslelkű művész.

„a pesti jótékonyág is igénybe vette Liszt kezét” a szegedi árvizkárosultak javára.

A „Fővárosi Lapok” 1879 március 27-i száma csak röviden jelenti, hogy „Liszt játéka volt a tegnapi főeseménye. Játzott a szegediek javára oly sikerrel, aminőt csak ő képes előidézni. A nagyszámú és díszes közönség minden szám... után lelkesen tapsolta a páratlan jó embert és még páratlanabb művészt.” Másnap K. jelzéssel „Liszt” címmel részletes beszámoló jelenik meg a lapban:

„Liszt teljesen magához méltólag játszott a szegediek javára. A redoute kis terme ezúttal igazi templom lett, az ég műza és a szívek részvétének temploma. Nagyszámú és nagyszámú közönség (köztük Tisza Kálmán miniszterelnök is) lepte el az imponáns tág helyiséget s tíres padik csak a tizenöt-förintos széksorokban maradtak. (Egyik előző hirdetésből megtudjuk a helyárakat: páholy 50 frt., kőrszék 15 és 10 frt., számozott szék 5 frt., karzati ülőhely 5 frt., belépti jegy 2 frt.)

Háromnegyed nyolckor lépett föl Liszt az emelvényre, a két zongora egyike mellé, mely nemzetiszín szalagos babérkoszorúkkal volt feldíszítve, jelölve, hogy a hangszer most oltár, melyen áldoznak. Az ősz Dante-fej alig emelkedett ki a gázfényes levegőben: rögtön kitört a taps és zajlott hosszú ideig, üdvözölve az ő nemes szívét, mely mindig szíveskedve teszi, valahányszor inségen, nyomoron kell segíteni. Mert nem akar, nem szeret már nyilvánosan játszani; fogadja is, hogy nem fog többet, hanem mikor jtkiáltást hall: oda ül a zongorához, hogy zenéjének varázsával ő is enyhítsen a bajon. Orpheus ő most is, ki megindítja a köveket, nem egy köszívet, melyet mások zenéje hidegen hagy. Ő kezdte a hangversenyt az alkalomhoz illő zenével, az ő kedves Schubertjének mélyen megható gyászindulójával. Volt-e és lesz-e valaki, ki e gyászindulót a zongorán így el tudta vagy tudja harangozni, orgonázni és énekelni?”

Utána Jókainé szavalta el „A bölcső” című alkalmi verset, amelyet férje írt. A víz vizet egy bölcsőt, amelyben kis gyermek alszik. „Születi elpusztítja a vész, de a kis árva nem

# Soványító kurákra

veszélytelen, természetes, biztos gyógyszer a naponta, éhgyomorra fogyasztott 3 deci, langyos Mira glaubersós gyógyvíz. Fokozza a zsírelégetést, nem gyarapszik a testsúly. Kérdezze meg orvosát!

lesz elhagyatva: anyjává válik a haza.” Egy énekszáma után ismét Liszt jött eljátszani két szerzeményét, melyek oly különböző jellegűek s mégis úgy össze voltak ez egyszer olvasztva, mint ahogy kétféle ércből tudnak önteni harmadikat... „Cantique d'amour” és „Petőfi szellemének” írt darabját adta elő. „A fiatal-ság zongoraéneke volt ez; ...az őszfejú Liszt ma is úgy elbájol művészetével, mint fiatal korában, midőn nála a „Cantique d'amour” nem a képzelem bája, hanem a szív szenvedélye volt. Amint a zongoraének sovágó dallam-phrázissai sóhajtottak ujjai alatt: átjárták a szíveket, mert amikor ő kedvvel játszott, a fü csupán antichambre, hol a hang csak átfut, hogy a szentélybe (szívbe, lélekbe) hatoljon. A taps most ostrommá lett, mely olyas valamit fejezett ki, mit az ajk tiszteletből elhallgatott; szerették volna mindjárt „újra” hallani. Liszt egészen meghajolva lépett le, mintegy plasztikai választ adva: „hagyjatok, én már öreg vagyok!” De ki hiszi el, mikor a zongora mellett ül ez a soha meg nem vénülő titán, ki annyira fel tudja zavarni a zongora hangjait, uralkodva rajtuk, mint Neptun a tenger hullámain, — nekizúditva, meg egyszerűbe elcsitítva tizágú királyi botjával — a hatalmas ujjakkal, melyekből villany fut a húrokba és szívekbe.”

Utána Odry Lehel énekelt, majd végül Schubert-ábrándot játszott két zongorán Liszt és Mihalovich Ödön. „Ahogy itt a mester játszott, azt néma ámulattal hallgatta mindenki... Nagy összeg lesz az, ami e hangversenyből a szegény jó szegediek javára jut. Liszt önfeláldozása ádozott az ő segítségükre, mert akik őt közelről ismerik, tudják, mennyire nem szeret már nyilvánosan játszani.” A hangverseny 8000 forintot jövedelmezett.

Liszt jótékonyága a szegediek javára azonban ezzel még mindig nem érte be. 1879 április 1-én Bécsbe utazott és 7-én immár

harmadszor játszott a szegediek javára.

Raabe hallgat róla.

„A hangversenyt a külügyminisztérium ball-

platzi palotájában tartottuk meg (Irja Zichy önéletrajza II. k. 64. s. k. 1.) Megjelent a király és sok királyi herceg, nagykövet, egyszóval az egész Bécs színe-java.”

A „Fővárosi Lapok” 1879 április 9-i száma még részletesebben jelenti: „Kilenc óra után jelent meg Liszt Ferenc, mellén a Ferenc József-rend csillagával, szívélyesen viszonzva a vendégek üdvözléit. Mindjárt utána jött a király ő felsége, Rajner és Vilmos főhercegek kíséretében. A király uhlanus egyenruhában... A király megjelenése után Liszt rögtön a virágfüzérrel és babérokkel feldíszített zongorához ült. Oly elragadó varázssal, utólráhatatlan művészetével játszott, hogy az etiquette korlátait is áttörte a hallgatóság lelkesedése. Az udvar jelenlétében tudvalegőleg nem szokás tapsolni, de most ő felsége maga adott arra jelt. Minden egyes szám után szünni nem akaró tapsvihar töltötte el a termet. A mestert magát is elragadta e fogadtatás... Király ő felsége kezét szorított eltávozásakor a mesterrel s megelégedését fejezte ki neki.”

Zichy Géza leírása szerint: „A hangverseny Schubert Es-moll gyászindulójával vette kezdetét s a Rákóczi-indulóval végződött. Királyunk előtt újból felharsant tehát ez a nemes dal, de senkinek sem volt visszatetsző. Nem volt rendőrmisztér, ki elsápadjon, mint az ötvenes évek elején. Királyunk mellett ült Andrássy Gyula gróf külügyminiszter, az egykor halálra ítélt forradalmár s a Rákóczi-induló hatalmas akkordjaiból, mint egy győzelmi himnusz csendült föl a szabad Magyarország királyhűsége.

A szegedi katasztrófa a király és a nemzet között a kapcsot még szorosabbra fűzte és a király részvéte az egész ország szívét meghatotta... Nagy mesterem a legemelkedettebb hangulatban volt; csodásan játszott, mint mindig, csak a Rákóczi-indulóban okozott nekem valóságos halálfélelmet. A középtétnél nekem is elkezdett rögtönözni. Hátravetette fejét s a vezérszólamot mindenféle hangnemben vitte tovább. Megrémültem, esdeklően pillantottam rá, de ő mosolyogva játszott tovább. Mit tegyek? — gondolám — félbe nem hagyhatom, ha valaki Liszttel játszik s játékát félbehagyja, az a bűnbak! Halálmegvetéssel kezdtem kromatikus nyolcadfutamokat verni; ott játsztam, ahol ő nekem a billentyűkön helyet engedett.

Kitűnően hangzott s Liszt fülembe súgta: „Bravó Géza, bravó!” Végül visszatért a régi kerékvágásba s a darab a maga rendes menete szerint végződött. A fényes hangverseny 10.000 korona tiszta jövedelmei hozott a szegedieknek a jó öreg Liszt végtelen öröme.”

## Iz ujevben legolcsóbban „Láncz,, Divatáruházban

Széchenyi tér 9. (Zsoltár-ház) vásárold! Szőrmés, posztó télikabát P. 16.- Tűkőrpóztó 10.- Pongyola, vagy flanelruha 5.50

Varrást nagyon olcsón vállalunk!

Fájdalomtól mélyen lesújtva tudatjuk rokonainkkal és jóbarátainkkal, hogy szeretett jó édesanyánk.

## özv. Beer Zsigmondné

1935. évi december 31-én hosszas szenvedés után elhunyt.

Drága halottunkat január 2-án, csütörtökön délelőtt 10 órakor kísérik a cinteremből utolsó pihenő helyére.

Beer Sándorné és Beer Sándor és Kömlödi Elemérné Kömlödi Elemér gyermekei vejei.

Külön vilamoskocsi fél 10 órakor a Dugonics-térről.

Részvételek megköszönését kérik.

— Inasok, pékiasok.  
— Hiszen azok jóval nagyobbak nálad.  
— Bánom is én. Ha ötven nem lettek volna! Hárommal így is elbántam.  
— Mit csináltál velük?  
— Kettőt megpofoztam, egyet pedig úgy meg-rugtam, hogy odaesett a templom falának.  
— Hát járja ez? — kérdezte inkább szemrehányóan, mint haragosan az öreg Tibold. — Te kis méregdugacs, te.

A fiu szemei szikráztak.  
— Járja! Igenis járja. Nekimentek egy kislánynak és csufolták.  
— És te ezt láttad?  
— Láttam. Ott voltam a templom mellett. A kislány jött az iskolából és sietett haza.  
— Tudod, ki volt?  
— Nem. Sohasem láttam. De az mindegy.  
— Akár a Pista, — sóhajtott Tiboldné és köny-nel telt meg a szeme.

Tibold visszanezített a feleségére. Hallotta-e, vagy nem, mit sóhajtott az asszony? Talán nem hallotta, mert most a harag nem futotta el. Újból a fiu-hoz fordult.

— Gyere be ide a lugasba és mond meg, hogy hívniak.

Bementek a lugasba, melyet a fehér futórózsza egészen elborított. A kerti asztalon már ott állott az öregek uzsonnája.

— Azt nem mondom meg, hogy hívniak, mert fel-jelentenek és a tanár ur megszid. Azt pedig én nem tudom eltűnni, — tette hozzá.

— Nem jelentünk fel, — mondta Tibold.

— Akkor megmondom. Pataki Pista vagyok és vasuti főellenőr az apám.

— Pista... Pataki Pista... — mormogta elgon-dolkozva az öreg.

— Nem is hívhatják csak Pistának — sutto-gta az asszony. Aztán szeliden a fiu fejére tette a kezét és megkérdezte:

— Fiacskám, iszol-e kávé?

— Iszom, felelte a fiu és aztán mindjárt megjegyezte: — Milyen kedves néni! Igazán nem is hiszem, ezentul akármit is mondanak magukról.

— Hát mit mondanak rólunk?

— Hát azt, hogy gyűlölik a gyerekeket. Meg azt is, hogy volt egy fiuk, azt pusztulni hagyták. Az én anyám is megsíratta a maguk fiát, amikor meghalt. Emlékszem rá, pedig akkor csak elsőbe jártam és mindig azt mondta: nincs lelkük azoknak az embereknek.

A vén Tibold kezében megmozdult a bot. És azután lehajította a fejét.

A gyerek még fecsegett tovább.

— De én azt most már nem hiszem! Mindenféle meg fogom mondani, hogy ez hazugság. Nekem elhiszik, mert én sohasem szoktam hazudni.

Uzsonna alatt folyton beszélt. A tanár urakról, akiket nagyszerűen utánozott és csak a keresztne-vükön említette őket. Jánosról, a kocsisukról, aki szipkákat szokott faragni és akit láthatólag többre becsült a tanár uraknál. Végül a zsebébe nyúlt és megmutatta a féltveőrzött összes kincseit, egy üveggolyót, egy cigarettaszipkát, három cigaret-tát, egy olasz pénzt és egy boxert. Erre az utol-sóra volt a legbüszkébb.

Azután illedelmesen elbucszott az öregektől. Megígérte, hogy semskára megint eljön és újból biztosította őket, hogy nem hisz róluk semmi rosszban.

Tibold István, meg a felesége sokáig ültek ott a futórózsáktól elborított lugasban, amely oly ijeszítően csendes lett megint, amikor kiment be-lőle a gyerek.

Az öreg ur elmélyedt a gondolataiba. Azután egyszerre csak megszólalt, félénken, gyáván, mint-ha önmaga előtt szégyelné kislétküségét.

— Anna. Mégis írhatnál annak a nőnek.

— Mit írjak neki? kérdezte visszafojtott lélek-zettel az asszony.

— Hát azt, hogy hozza el a gyereket